

Interreg

ITALIA-SLOVENIJA

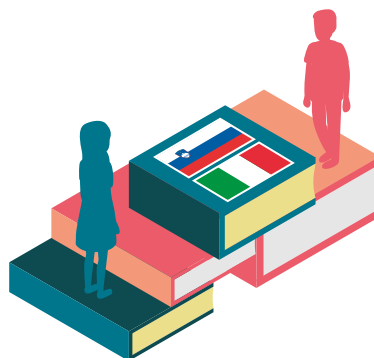

UNIONE EUROPEA
EVROPSKA UNIJA

EDUKA2

Progetto standard co-finanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Standardni projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

PRIROČNIK ZA ČEZMEJNE ŠTUDENTE

EDUKA2

ČEZMEJNO UPRAVLJANJE IZOBRAŽEVANJA

PER UNA GOVERNANCE TRANSFRONTALIERA DELL'ISTRUZIONE

Projekt EDUKA2

Čezmejno upravljanje izobraževanja /

Per una governance transfrontaliera dell'istruzione

DELOVNI SKLOP 3.3

Podpora študentom in diplomantom pri postopkih priznavanja izobrazbe in poklicnih kvalifikacij, zlasti za področje vzgoje in izobraževanja

DELOVNI SKLOP 3.3.1

Priprava priročnika za čezmejne študente

AVTORICA BESEDILA

Maja Mezgec

DELOVNA SKUPINA 3.3.1

Martina Kovačič Kuzmić, Nina Krmac, Maja Mezgec

PREVOD V ITALIJANŠČINO

Dana Čandek, Nadja Cibic

ZALOŽNIK

Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI)

LEKTORIRANJE SLOVENSKEGA JEZIKA

Mirjan Furlan Lapanja

LEKTORIRANJE ITALIJANSKEGA JEZIKA

Laura Amighetti

OBLIKOVANJE, PRELOM

Ilaria Comello, Grafica Goriziana

TISK

Grafica Goriziana

NAKLADA

300 izvodov

Podatki so posodobljeni na 31. 12. 2018.

Priročnik je sestavljen v slovenskem in italijanskem jeziku.

V primeru neskladnosti ali dvomov pri tolmačenju prevlada slovenski jezik.

Vsebina priročnika ne odraža nujno uradnega stališča Evropske unije.

Za vsebino priročnika je odgovoren izključno Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI).

Trst, 2019

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in študijska knjižnica, Trst

378(450+497.4)(035)

Priročnik za čezmejne študente / [avtorica besedila Maja Mezgec ; delovna skupina Martina Kovačič Kuzmić, Nina Krmac, Maja Mezgec ; prevod v italijanščino Dana Čandek in Nadja Cibic]. - Trst : Slovenski raziskovalni inštitut, 2019

1. Gl. stv. nasl.

COBISS.SI-ID 10560748

Izdelano gradivo je dostopno na projektni spletni platformi www.eduka2.eu.

Več o projektu EDUKA2 tudi na FB strani Projekt/Progetto Eduka2.

EDUKA2

VSEBINSKO KAZALO

1. Predstavitev projekta in uvod v priročnik	5
2. Mobilnost za študij in delo v državah članicah EU	7
3. Priznavanje izobraževanja (akademsko priznavanje)	8
4. Nadaljevanje študija na visokošolski stopnji v drugi državi	9
5. Nadaljevanje študija na visokošolski stopnji v Sloveniji za posameznike, ki imajo državljanstvo EU in tujo listino o izobraževanju (italijansko)	9
6. Nadaljevanje študija na visokošolski stopnji (univerze in visoke šole) v Italiji za posameznike, ki imajo državljanstvo EU in tujo listino o izobraževanju (slovensko)	12
7. Ob koncu študija: priznavanje poklicnih kvalifikacij ali strokovno priznavanje	15
8. Postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij	17
9. Postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij s področja vzgoje in izobraževanja v Sloveniji za posameznike, ki so poklicno kvalifikacijo pridobili v Italiji	18
10. Postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij s področja vzgoje in izobraževanja v Italiji za posameznike, ki so poklicno kvalifikacijo pridobili v Sloveniji	20
11. Primeri:	24
• vzgojitelj predšolskih otrok	
• učitelj razrednega pouka	
• učitelj na predmetni stopnji	
12. Viri in uporabne povezave	32

Projektne partnerji / Partner del progetto

Società
Filologiche
Furlane

Società
Filologica
Friulana

Università
Ca' Foscari
Venezia

Partner associati / Pridruženi partnerji

1. PREDSTAVITEV PROJEKTA IN UVOD V PRIROČNIK

Projekt EDUKA2 – Čezmejno upravljanje izobraževanja financira Program sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj (www.ita-slo.eu). Projekt EDUKA2 rešuje skupni izziv programskega območja, in sicer šibke zmogljivosti čezmejnega sodelovanja na področju izobraževanja. Splošni cilj projekta je krepiti te zmogljivosti sodelovanja in privedi do pričakovanih sprememb obstoječega stanja z razvijanjem orodij za usklajeno upravljanje ter z izdelavo enotnih didaktičnih in izobraževalnih modelov. Predvidene dejavnosti šolam in univerzam programskega območja še posebno koristijo s tremi neposrednimi učinki. Prvi zadeva izdelavo enotnega strateškega dokumenta o skupnih didaktičnih modelih s smernicami, enotnimi metodami in skupnimi vsebinami o temah, ki zadevajo varstvo kulturnih, jezikovnih, okoljskih in naravnih virov – tega je pripravila mreža za čezmejno sodelovanje, sestavljena iz šol, univerz, raziskovalnih centrov in ustanov narodnih in jezikovnih manjšin. Drugi učinek predvideva skupno usposabljanje učiteljev, ki zagotavlja prenos zgoraj omenjenih skupnih didaktičnih modelov v šolsko in visokošolsko okolje. Tretji učinek zadeva izdelavo enotnega strateškega dokumenta za izvajanje podpore čezmejnemu študentom in diplomantom na področju vzgoje in izobraževanja. V ta namen so bila pripravljena podporna gradiva in izvedena izobraževanja za strokovne službe na univerzah. Načrtovani pristop mrežnega sodelovanja med učitelji različnih šol in univerz ter raziskovalci je temeljni pogoj za utrditev čezmejnega sodelovanja, saj zagotavlja sintezo najnovejših teoretskih znanj in neposrednih »terenskih« izkušenj v obeh državah. Novost in izvirna rešitev projekta je tudi to, da širi rabo tehnologij na področju vzgoje in izobraževanja s pomočjo spletnih didaktičnih gradiv in programov izobraževanja na daljavo (e-learninga). Predvidene dejavnosti so potekale v pokrajinah Trst, Gorica, Videm in Benetke v Italiji ter v Obalno-kraški, Osrednjeslovenski in Goriški statistični regiji v Sloveniji. Projekt se je začel 1. septembra 2017 in se je iztekel 30. aprila 2019. Vodilni partner projekta je Slovenski raziskovalni inštitut – SLORI iz Trsta.

Partnerji projekta so:

- INV – Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana;
- Societât Filologjiche Furlane – Societâ filologica Friulana (Furlansko filološko društvo) »Graziadio Isaia Ascoli« – Videm;
- Univerza v Novi Gorici;
- Università (Univerza) Cà Foscari, Benetke;
- Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Koper/Capodistria.

Pridruženi partnerji projekta so:

- Ufficio scolastico regionale del Friuli Venezia Giulia – Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca (Deželni šolski urad dežele Furlanije - Julijske krajine – Ministrstvo za izobraževanje, visoko šolstvo in znanost Republike Italije);
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije;
- Area istruzione, formazione e ricerca della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia (Sektor za šolstvo, izobraževanje in znanost Dežele Furlanije - Julijske krajine).

Priročnik je namenjen današnjim generacijam študentov in diplomantov, ki študij opravljajo ali so opravili po tako imenovani bolonjski reformi. Zato v njem ni podatkov o priznavanju predbolonjskih študijskih programov.

Priročnik se vključuje v tretji sklop aktivnosti, v podrazdelku Podpora študentom in diplomantom pri postopkih priznavanja izobrazbe in poklicnih kvalifikacij, zlasti za področje vzgoje in izobraževanja. Nastal je kot rezultat številnih aktivnosti, ki so skupaj vodile k temeljiti preučitvi problemskega področja in k seznanitvi z ovirami, ki nastajajo na njem, ter so zaživele z organizacijo vodenega usposabljanja, čemur je sledilo še usmerjeno svetovanje za zainteresirane deležnike. Namen priročnika je nuditi jasne odgovore in praktične usmeritve za ciljne uporabnike v konkretni situaciji med postopki priznavanja izobraževanja in poklicnih kvalifikacij v čezmejnem prostoru.

Pravica do mobilnosti je ena od temeljnih svoboščin, ki jih EU zagotavlja svojim državljanom. Poleg tega pa je mobilnost tudi eden ključnih dejavnikov, ki pripomorejo k oblikovanju skupnega evropskega visokošolskega prostora (EHEA). V tej luči je pravično in enostavno priznavanje temeljna zahteva za mobilnost študentov, oblikovanje skupnega visokošolskega prostora in internacionalizacijo visokega šolstva. Za obmejna območja pa je značilno, da so tovrstne potrebe še bolj izražene, to velja tudi za čezmejno območje Slovenije in Italije. V njem so prisotne potrebe in želje po neoviranem oz. poenostavljenem prehodu znotraj izobraževalnega sistema in trga dela ciljnih pedagoških poklicev na obeh straneh tega območja, posebno je ta težnja izražena med pripadniki manjšin na obeh straneh meje. Ker za področje priznavanja izobraževanja in poklicnih kvalifikacij nimamo na voljo posodobljenih bilateralnih sporazumov med Slovenijo in Italijo, ki bi urejali to področje, se v postopkih priznavanja uporablja evropska zakonodaja.

2. MOBILNOST ZA ŠTUDIJ IN DELO V DRŽAVAH ČLANICAH EU

Državljeni Evropske unije imajo pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (20. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije). Eden od pogojev, da uveljavljajo svojo pravico do mobilnosti, je priznavanje študijskih nazivov in poklicnih kvalifikacij. Priznavanje se razlikuje glede na namembnost: za študij (navadno gre za nadaljevanje študija na višji ravni) ali za delo.

V glavnem ločujemo dve vrsti postopkov priznavanja tujih kvalifikacij:

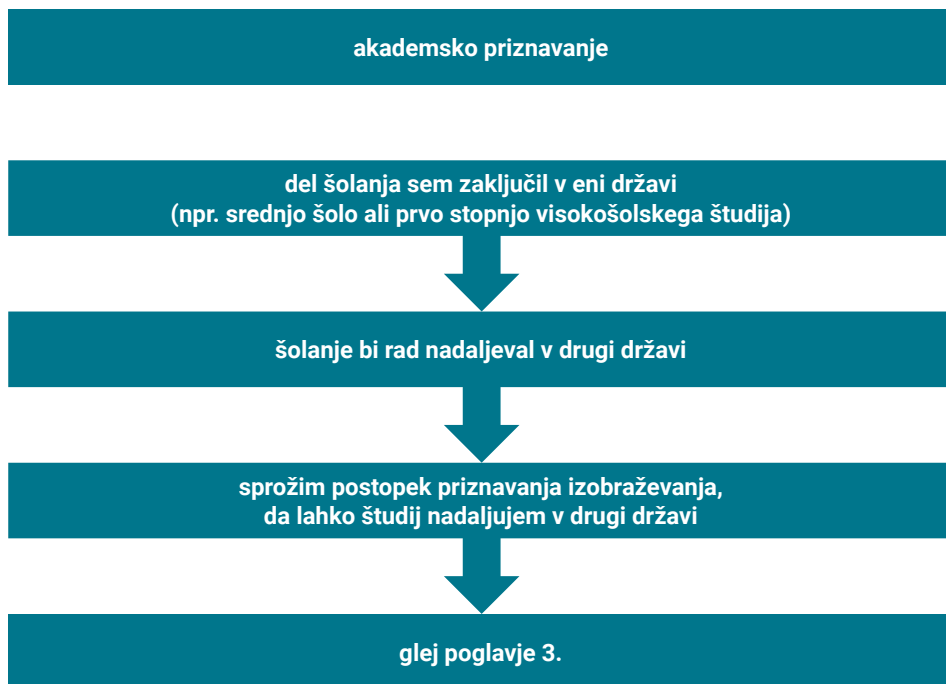
- akademsko priznavanje (academic recognition),
- strokovno priznavanje (professional recognition).

Akademsko priznavanje je priznavanje za namen nadaljevanja izobraževanja ali za pridobitev pravice do uporabe akademskega naslova.

Strokovno priznavanje pa je priznavanje za namen vstopa na trg dela.

Konkretno, če nadaljujemo študij v drugi državi, potem začnemo postopek priznavanja izobraževanja, če pa smo študij dokončali v eni državi in tam pridobili poklic, vendar bi ga radi opravljali v drugi državi, potem opravimo postopek priznavanja poklicne kvalifikacije.

Na voljo imamo dve mreži nacionalnih informacijskih centrov za priznavanje, ki sta bili ustanovljeni za pomoč pri priznavanju: mreži ENIC¹ in NARIC².

¹ European network of information Centres

² National Academic Recognition Information Centres

3. PRIZNAVANJE IZOBRAŽEVANJA (AKADEMSKO PRIZNAVANJE)

Gre za priznavanje tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja. Izobraževanje, opravljeno v tujini, je lahko celo ali delno. Priznava se zgoj za namen nadaljevanja izobraževanja, in to na vseh stopnjah: osnovne šole, srednje šole, visokošolsko izobraževanje. V nadaljevanju se bomo posvetili predvsem priznavanju tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja na visokošolski stopnji, se pravi za vpis na visokošolske zavode ali za nadaljevanje študija na višji stopnji.

Postopek in pristojne institucije se razlikujejo glede na to, ali gre za:

- vpis na visokošolski študij prve, druge ali tretje stopnje (nadaljevanje izobraževanja);
- priznavanje študijskega obdobja, opravljenega v tujini (npr. semestra ali letnika).

V nadaljevanju obravnavamo predvsem prvi primer.

Obstajata dve pravni podlagi za priznavanje izobraževanja:

- Lizbonska konvencija (določila, ki so jih države podpisnice prenesle v nacionalno zakonodajo),
- bilateralni sporazumi.

a) Lizbonska konvencija

Lizbonska konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji je temeljni dokument za postopke priznavanja v evropski regiji³. Države podpisnice in njihovi pristojni organi (med katerimi tudi visokošolske institucije) so zavezani slediti načelom, zapisanim v konvenciji.

Z Lizbonsko konvencijo je bila dokončno presežena praksa nostrifikacije oz. enakovrednosti. To pomeni, da je ocenjevanje izobraževanja, opravljenega v tujini, temeljilo na primerjavi študijskih programov, pri čemer je vsak element tujega programa moral imeti ustrezen element primerljivega programa v državi prejemnici.

Lizbonska konvencija pa temelji na ideji »sprejemanja«, kar pomeni, da bodo razlike v študijskih programih in izidih dveh različnih izobraževalnih sistemov vedno obstajale in jih ne gre dojemati kot oviro za priznavanje in mobilnost.

Načelo sprejemanja je danes postalo prevladujoča praksa v postopkih priznavanja in predstavlja dodano vrednost k internacionalizaciji visokega šolstva.

b) Bilateralni sporazumi

Z memorandumom med Italijo in Slovenijo iz leta 1995 je Slovenija prevzela bilateralni dogovor med Italijo in nekdanjo Jugoslavijo iz leta 1983 v pričakovanju na novejši sporazum, ki bi upošteval nedavne reforme na področju visokega šolstva (bolonjska reforma).

³ Podpisale in sprejele so jo skoraj vse države članice Evropskega sveta in še nekatere članice UNESCA.

4. NADALJEVANJE ŠTUDIJA NA VISOKOŠOLSKI STOPNJI V DRUGI DRŽAVI

V teh primerih gre za priznavanje tuje listine (diplome) za namen nadaljevanja izobraževanja v državi, ki je različna od države, v kateri je bila izdana listina nižje stopnje. Za te postopke so pristojne visokošolske institucije, te preverijo, ali kandidat v državi, ki je izdala listino, izpolnjuje pogoje za nadaljevanje študija. Če so pogoji izpolnjeni, izda odločbo, s katero se odloči o posameznikovi pravici do prijave in obravnave v postopkih zaradi nadaljevanja izobraževanja v izobraževalnih institucijah.

5. NADALJEVANJE ŠTUDIJA NA VISOKOŠOLSKI STOPNJI V SLOVENIJI ZA POSAMEZNIKE, KI IMAJO DRŽAVLJANSTVO EU IN TUJO LISTINO O IZOBRAŽEVANJU (ITALIJANSKO)

Po vstopu Slovenije v EU se na visokošolski študij v državi lahko pod enakimi pogoji vpišejo državljani Republike Slovenije in državljani držav članic EU.

Za vpis na visokošolski študij mora kandidat opraviti dva soodvisna postopka, in sicer prijavo in vpis oz. prijavo na vsedravnno razpis za visokošolski študij in po sprejetju še dejanski vpis na visokošolski študij. Za vse študijske programe so razpoložljiva vpisna mesta omejena. Vpis na visokošolski študij poteka po vsedravnem razpisu, v katerem so določeni pogoji za prijavo in tudi kriteriji točkovanja v primeru, ko prijave presegajo razpoložljiva mesta. Termin objave razpisa in roki za prijavo se razlikujejo glede na to, ali gre za vpis na

dodiplomski ali na podiplomski študij (več o tem v naslednjih poglavjih). Vpisni postopki in prijavnih roki za dodiplomski študij so določeni na vsedrjavni ravni, torej poenoteni za vse visokošolske zavode. Za podiplomski študij določa vpisne roke vsak visokošolski zavod posebej. Za obe stopnji je več prijavnih rokov. Dejansko pa je tako, da se mesta na študijskih programih, za katere je največ povpraševanja, zapolnijo že ob prvi prijavi. Merila za izbor kandidatov navadno vključujejo šolski uspeh (oz. oceno mature in ocene v zadnjih dveh letih srednjega izobraževanja) oz. preizkuse nadarjenosti, določene v razpisu (predvsem za umetnostne smeri) za vpis na prvo stopnjo, ter ocena dodiplomskega študija in druga dodatna merila, določena v razpisu, za drugo stopnjo.

Kandidati se na razpis prijavijo na spletnem portalu eVŠ (<https://portal.evs.gov.si/>), kjer so na voljo tudi navodila za izpolnjevanje spletne prijave. V trenutku, ko se zaključijo postopek prijave in kandidati dobijo informacijo o sprejetju na študijski program, se začneja postopek vpisa, vedno preko portala eVŠ.

Tako ob prijavi kot ob vpisu ni zahtevano prebivališče v Sloveniji. Ob prijavi na razpis v sistemu eVŠ sistem tujemu študentu samodejno kreira začasno identifikacijsko številko kandidata, ki se bo izpisala na prijavnem obrazcu. Ob dejanskem vpisu pa se tujim študentom dodeli EMŠO (postopek izvedejo pristojne službe fakultet, najpogosteje referati za študentske zadeve).

Potrdilo o opravljenem izpitu iz slovenskega jezika se navadno zahteva pred vpisom v drugi letnik študija, vendar je za vpis na nekatere študijske smeri izpit potreben že pred vpisom v prvi letnik. Točne podatke, kdaj mora imeti opravljen izpit iz slovenskega jezika, študent pridobi v razpisu za vpis. Izpit se opravi pri akreditiranih ustanovah. Študentom, ki so študij zaključili na šolah s slovenskim učnim jezikom v tujini, ni treba dokazovati znanja slovenskega jezika.

Spletni portal eVŠ daje informacije s področja visokega šolstva v Sloveniji. Na voljo je tudi dostop do razpisov za vpis, prijav za vpis in prošenj za bivanje, predstavljene pa so še informacije o pravicah študentov in ugodnostih, ki upoštevajo status študenta: štipendije, subvencije za prevoz, prehrano in bivanje, zdravstveno varstvo ter študentsko delo.

V razpisu so za vse študijske programe na vseh univerzah določena mesta za tujce zunaj EU in Slovence brez slovenskega državljanstva, pri čemer mora biti od teh mest vsaj 50 % na voljo na Slovence brez slovenskega državljanstva.

Prijavni roki za Slovence brez slovenskega državljanstva in za tujce zunaj EU so posebej določeni in različni glede na univerzo, saj jih določa vsaka univerza posebej.

Vpis na dodiplomski študij

Vpisni postopki in roki za dodiplomski študij so poenoteni z vsemi univerzami, razen za kategorijo Slovenci brez slovenskega državljanstva ali tujci zunaj EU. Razpis je navadno objavljen do februarja. Prvi rok za prijavo načeloma steče v marcu, drugi v avgustu in tretji, zadnji, proti koncu septembra.

Prijavo za vpis kandidat odda elektronsko na spletnem portalu eVŠ v času odprtih prijavnih rokov. Za kandidate s tujo listino o izobraževanju velja, da izpolnjen elektronski obrazec za prijavo na študij šteje tudi kot vloga za priznavanje tujega izobraževanja. S tem se samodejno sproži postopek priznavanja. Postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja bo samodejno stekel neposredno na ustanovi, na katero se kandidat prijavlja za nadaljevanje študija.

Ob zaključku spletne prijave se prikaže seznam dokumentacije/prilog, ki jih mora kandidat poslati priporočeno po pošti. Za imetnike tuje listine o izobraževanju so po veljavnem pravilniku obvezne naslednje priloge:

- overjena listina o izobraževanju,
- neoverjena kopija listine o izobraževanju,
- sodno overjen prevod listine o izobraževanju v slovenski jezik – samo v primerih, ko je to potrebno⁴,
- dokazilo o vsebini in trajanju izobraževanja ter o opravljenih obveznostih,
- overjene kopije spričeval zadnjih dveh letnikov srednje šole,
- kratek kronološki opis celotnega izobraževanja,
- potrdilo o opravljenem izpitu iz slovenščine.

Za posameznike, ki so v Italiji zaključili šolo s slovenskim učnim jezikom, zadoščajo:

- overjena kopija originalnega zaključnega spričevala, pridobljenega v tujini,
- overjene kopije spričeval zadnjih dveh letnikov višje srednje šole (4. in 5. letnika),
- kopija osebne dokumenta,
- kratek kronološki opis celotnega izobraževanja.

Sicer je smiselno, da kandidat ob vpisu pri vpisnih službah visokošolskih zavodov vnovič preveri seznam zahtevane dokumentacije, da niso morda nastale spremembe. Sicer ga tudi vpisne službe pozovejo (po e-pošti) k morebitni dopolnitvi dokumentacije.

Kandidat prejme sklep o rezultatu izbirnega postopka na naslov, ki ga je navedel v prijavi. Fakulteta pa mu, navadno po elektronski pošti, pošlje navodila za vpis v visokošolski informacijski sistem VIS in ŠIS. V dopisu je tudi določen rok, do katerega mora urediti postopek vpisa. V zadnjem času vpisne službe in fakultete s kandidati zaradi hitrejše komunikacije uporabljajo e-pošto, zato je priporočljivo, da kandidati v prijavi navedejo svoj elektronski naslov in telefonsko številko.

⁴ Glede tega se svetuje posvet z vpisno službo, ki bo vodila postopke priznavanja.

Vpis na podiplomski študij

Tudi prijava na podiplomski študij poteka po razpisu, ki je po navadi objavljen v marcu. Vpisne roke za drugo stopnjo določa vsaka univerza posebej.

Priporočljivo je, da se kandidati s tujo listino o izobraževanju prej zglasijo na fakultetah, kjer se izvaja izbrani študijski program druge stopnje, da ob predložitvi ustreznih dokazil neuradno poizvejo o morebitnih diferencialnih izpiti in možnosti za vpis.

Tudi prijavo za vpis v podiplomske študijske programe kandidat odda elektronsko na spletnem portalu eVŠ v času odprtih prijavnih rokov. Za kandidate s tujo listino o izobraževanju velja, da izpolnjen elektronski obrazec za prijavo na študij šteje tudi kot vloga za priznavanje tujega izobraževanja. S tem se samodejno sproži postopek priznavanja. Postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja bo samodejno stekel neposredno na ustanovi, na katero se kandidat prijavlja za nadaljevanje študija.

Ob spletnem vpisu se prikaže seznam z dokumentacijo, ko jo bo študent potreboval, če bo sprejet. Sklep o sprejetju prejme kandidat po e-pošti. V dopisu je tudi določen rok, do katerega mora urediti še postopek vpisa.

Za imetnike italijanske listne o izobraževanju je potrebna naslednja dokumentacija:

- potrdilo o zaključku študija,
- potrdilo o opravljenih študijskih obveznostih,
- kopija osebnega dokumenta,
- kratek opis dosedanjega izobraževanja v obliki dopisa.

Sicer je smiselno, da kandidat ob vpisu pri vpisnih službah visokošolskih zavodov ponovno preveri seznam zahtevane dokumentacije, da niso morda nastale spremembe.

Potem kandidat od fakultete prejme sklep, da je sprejet. S sklepom, ki ga prejme tako po e-pošti kot po navadni pošti, dobi tudi vabilo in navodila za vpis v visokošolski informacijski sistem VIS in ŠiS.

6. NADALJEVANJE ŠTUDIJA NA VISOKOŠOLSKI STOPNJI (UNIVERZE IN VISOKE ŠOLE) V ITALIJI ZA POSAMEZNIKE, KI IMAJO DRŽAVLJANSTVO EU IN TUJO LISTINO O IZOBRAŽEVANJU (SLOVENSKO)

V Italiji vsaka univerza oz. visokošolski zavod samostojno izvaja postopke vpisovanja (ki niso centralizirani oz. predmet vsedržavnega razpisa kot v Sloveniji). Isti visokošolski zavod ima lahko različne vstopne pogoje za različne smeri. Pri nekaterih študijskih programih je vpis omejen. Tudi merila za izbor se lahko razlikujejo (povprečje ocen, selekcijski testi, intervjuji itd. ter njihova kombinacija).

Na večini visokošolskih zavodov poteka vpis na spletu. Državljeni EU s tujo listino morajo pred spletnim vpisom skozi postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja študija. Postopek sprožijo neposredno na ustanovi, kjer nameravajo študirati, preko vpisne službe za mednarodne študente.

Visokošolski zavod v omenjenem postopku preveri:

- pravni status zavoda, ki je izdal listino (ali je pooblaščen za podeljevanje javnoveljavnih listin);
- akreditiranost programa;
- pristnost listine (verifikacija verodostojnosti dokumentacije);
- trajanje študija oz. obremenitev študenta;
- pravice, ki jih imetnik listine pridobi v državi, ki je listino izdala.

Institucija obvesti kandidata o uspešno zaključenem postopku in ga pozove k vpisu. Kandidatom se priporoča, da preverijo, ali izbrana univerza za potrebe priznavanja zahteva Izjavo o vrednosti spričevala (Dichiarazione di valore/Statment of valitiy), in jo po potrebi predhodno pridobijo. Izda jo diplomatsko-konzularno predstavništvo Italije, ki je prisotno v državi, ki je izdala listino o izobraževanju. Dokument je informativno-svetovalne narave in služi kot pomoč pri prepoznavanju tujih listin o izobraževanju.

Dokument zajema informacije o:

- statusu in akreditiranosti izobraževalne institucije in izobraževalnega programa;
- opravljenem izobraževanju, področju oziroma smeri in njegovi umeščenosti v državi izvora;
- pridobljenem nazivu v državi izvora;
- pravicah, ki iz izobraževanja izhajajo v državi izvora;
- kratek opis sistema izobraževanja v državi izvora;
- primerljivosti izobraževanja s slovenskim izobraževalnim sistemom.

Za izdajo Izjave o vrednosti konzularno predstavništvo običajno zahteva:

- original listine, ki je predmet vrednotenja, overovljeno z Apostille;
- overjeno kopijo apostilirane listine;
- sodni prevod v italijanski jezik z overovljenim podpisom sodnega tolmača in Apostille;
- kopijo osebnega dokumenta;
- izjavo šole (s prevodom v italijanski jezik), ki je izdala listino o pridobljeni izobrazbi, o trajanju šolanja, letu vpisa in letu zaključka šolanja, vpisnih pogojih in morebitnih omejitvah vpisa, ali posameznik z omenjeno listino pridobi pravico do vpisa na visokošolski študij, ali lahko opravlja morebitni poklic brez dodatnih izpitov, preverjanj itd.

Z izjavo o vrednosti se ne podeljujejo pravice ali obveznosti, temveč gre za prenos pravic iz ene države v drugo.

Vpis na dodiplomski študij

Vsaka Univerza in vsaka fakulteta posebej določi svoje vpisne roke, razen fakultet s področja zdravstva, arhitekture, veterine in razrednega pouka, za katere velja omejitev vpisa na vsedrjavni ravni (predvideni so tudi selekcijski postopki).

Pred vpisom na spletu mora kandidat pri vpisni službi za mednarodne študente sprožiti postopek za priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja študija. Pri tem mora priložiti:

- spričevalo srednje šole (ki ga je kandidat pridobil po najmanj 12 letih šolanja), ki mu v državi, kjer je bila izdana listina, dovoljuje vpis na visokošolski študij in na izbrano smer;
- izjavo o vrednosti (Dichiarazione di valore);
- kopijo osebnega dokumenta.

Vso dokumentacijo je treba legalizirati z Apostille. Oddati je treba originalne listine ali overovljene kopije z uradnim prevodom v italijanski jezik. Dokumentacije, izdane v angleškem jeziku, ni treba opremiti s prevodom v italijanski jezik. Institucija obvesti kandidata o uspešno zaključenem postopku priznavanja in ga pozove k vpisu.

Vpis na podiplomski študij

Tudi za podiplomski študij vsaka univerza in vsaka fakulteta posebej določita svoje vpisne roke.

Pred vpisom na spletu mora kandidat pri vpisni službi za mednarodne študente sprožiti postopek za priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja študija. Pri tem mora priložiti:

- diplomo prve stopnje,
- prilogo k diplomu prve stopnje (Diploma supplement),
- izjavo o vrednosti (Dichiarazione di valore),
- kopijo osebnega dokumenta.

Vso dokumentacijo je treba legalizirati z Apostille. Oddati je treba originalne listine ali overovljene kopije z uradnim prevodom v italijanski jezik. Dokumentacije, izdane v angleškem jeziku, ni treba opremiti s prevodom v italijanski jezik. Institucija obvesti kandidata o uspešno zaključenem postopku in ga pozove k vpisu.

7. OB KONCU ŠTUDIJA: PRIZNAVANJE POKLICNIH KVALIFIKACIJ ALI STROKOVNO PRIZNAVANJE

Prost pretok oseb, ki je določen že v ustanovitvenih pogodbah Evropske unije, vključuje poleg prostega gibanja delavcev, koordinacije sistemov socialnih varnosti in državljskih pravic tudi vzajemno priznavanje kvalifikacij. Vsaka država ima namreč vrsto t. i. reguliranih poklicev, to so tisti poklici, za katere so predpisani posebni pogoji. Lahko jih opravljamo samo, če imamo določeno izobrazbo, opravljene posebne izpite ali smo registrirani pri poklicnem združenju.

Regulirani poklici so ovira za prost pretok strokovnjakov v Evropski uniji, ker imajo osebe, usposobljene za opravljanje istega poklica v drugi državi članici, drugačno poklicno kvalifikacijo, to je kvalifikacijo, ki jo pridobijo v svoji državi članici.

Zato so evropske institucije uvedle pravila, ki poenostavljajo vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij med državami članicami. V ta namen je bila sprejeta Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (nadgrajena z direktivo 2013/55/ES), ki ureja sistem priznavanja

- > **regulirani poklici** oziroma regulirana poklicna dejavnost je tisti poklic oziroma poklicna dejavnost, katerih izvajanje zakonsko ureja nacionalna zakonodaja: zakon določa tako obvezen strokovni naziv kot nadaljnje zahtevke za poklicno praktično usposabljanje (npr. pripravništvo in/ali državni izpit za poklicno kvalifikacijo) in predpise poklicne deontologije. Opravljanje tovrstnih poklicev je zakonsko zaščiteno in dovoljeno izključno osebam, ki so kvalificirane v skladu s posebnimi določili za določeno vrsto zakonsko urejenega poklica. V Italiji je trenutno zakonsko urejenih poklicev 148, v Sloveniji 254.
- > **poklici, ki niso regulirani:** so tisti, pri katerih za izvajanje ne potrebujemo posebnega strokovnega naziva. Gre za odprte poklice, dostopne tako lastnikom italijanskih in slovenskih strokovnih nazivov kot tujih. Kdor namerava v Italiji ali Sloveniji opravljati poklic, ki ni zakonsko urejen, in ima tuj naziv, ne potrebuje pravnega ali uradnega priznanja, da bi se lahko vključil na trg dela.

kvalifikacij ter omogoča državljanom držav članic EU dostop in opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v drugih državah članicah pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane države članice gostiteljice.

Nekatere poklice pa obravnavajo posebne področne direktive in je zato postopek priznavanja drugačen.

Okvirni seznam poklicev, za katere se uporablja Direktiva 2005/36/ES, je na voljo v zbirki podatkov na spletnem naslovu: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/>.

8. POSTOPEK PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ

Če želi oseba opravljati svoj poklic v drugi državi, ne pa v tisti, v kateri si je pridobila kvalifikacijo, mora najprej preveriti, ali poklic spada med regulirane poklice v državi, kjer namerava opravljati svojo dejavnost.

V primeru, da je poklic reguliran, mora predložiti pristojnim organom sprejemne države članice prošnjo za priznavanje poklicne kvalifikacije. Postopek priznavanja poklicne kvalifikacije traja praviloma največ do 3 mesece.

Sistem priznavanja kvalifikacij, ki ga določa direktiva 2005/36/ES, sestavljajo tri podsistemi, ki temeljijo na:

- > **avtomatičnem priznavanju** – za t. i. sektorske poklice, pri katerih so bile minimalne zahteve glede usposobljenosti usklajene na ravni EU in prenesene v nacionalne zakonodaje (harmonizacija študijske poti) – npr. diplomirana medicinska sestra/diplomiran zdravstvenik, zdravnik, zobozdravnik, veterinar, babica, arhitekt;
- > **poklicnih izkušnjah** – gre za poklice v obrtništvu, industriji in trgovini (navedene v 4. členu aktov o sprejetju Direktive 2005/36/ES), ki se samodejno priznavajo na osnovi poklicnih izkušenj, če so izpolnjeni pogoji, ki jih določa omenjena Direktiva;
- > **splošnem sistemu** – se uporablja za vse druge poklice in temelji na vzajemnem zaupanju med državami članicami. Sicer priznavanje ni samodejno. Če je oseba pooblaščen za izvajanje določenega poklica v izvorni državi, lahko priznanje pridobi na podlagi primerjave med usposabljanji. Če pristojni organi ugotovijo znatne razlike, lahko zahtevajo »dopolnilne ukrepe« (preizkus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje v okviru pripravništva).

V postopku priznavanja poklicne kvalifikacije se ugotavlja usposobljenost kandidata in njegovih poklicnih kompetenc in se ne odloča o v tujini pridobljeni izobrazbi.

Postopki priznavanja poklicne kvalifikacije za področje vzgoje in izobraževanja potekajo po sistemu splošnega priznavanja kvalifikacij, ki je osnovan na pravilu vzajemnega zaupanja. To pomeni, da mora biti strokovnjaku, ki je v matični državi v celoti usposobljen za opravljanje določenega poklica, enakovredno priznana pravica do opravljanja istega poklica tudi v drugi državi, če ni večjih odstopanj od pogojev, ki jih za opravljanje poklica postavljajo nacionalni predpisi.

Dokazovanje znanja jezika ne more biti predmet obravnave v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij. Znanje jezika se preverja ob zaposlitvi.

Nacionalni koordinator in kontaktna točka v Italiji je Oddelek za koordinacijo evropskih politik pri predsedstvu Ministrskega sveta (*Dipartimento per il coordinamento delle Politiche Comunitarie, presso la presidenza del Consiglio dei Ministri*), medtem ko v Sloveniji to opravlja Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Direktiva 2005/36/ES predvideva tudi možnost, da lahko državljan z izvirnim poklicnim nazivom začasno in priložnostno opravlja svojo dejavnost v drugi državi članici, ne da bi pri tem moral zaprositi za priznavanje kvalifikacije ali strokovnega naziva. Če je poklic v državi izvora reguliran, pristojni organ zahteva le dokazilo, v nasprotnem primeru mora pridobiti potrdilo o poklicnih izkušnjah.

9. POSTOPEK PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ S PODROČJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V SLOVENIJI ZA POSAMEZNIKE, KI SO POKLICNO KVALIFIKACIJO PRIDOBILI V ITALIJI

V Sloveniji vodi postopke priznavanja kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev ali dejavnosti ministrstvo, ki je pristojno za reguliranje posameznega poklica ali dejavnosti. Za vodenje postopkov priznavanja poklicnih kvalifikacij s področja vzgoje in izobraževanja je pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Poklici, kot so učitelj, vzgojitelj, svetovalni delavec, knjižničar in drugi strokovni delavci na področju vzgoje in izobraževanja, spadajo v Sloveniji med regulirane poklice. V skladu z navedenim lahko torej vsak strokovnjak, ki želi opravljati delo strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji in si je pridobil celotno poklicno kvalifikacijo v eni izmed držav članic Evropske unije, vloži zahtevo za priznanje poklicne kvalifikacije.

Postopek za priznanje kvalifikacij se začne na zahtevo kandidata, ki jo ta vloži pri ministrstvu. Za poklice s področja vzgoje in izobraževanja je potrebno vlogi za priznanje poklicne kvalifikacije po splošnem sistemu (dostopni na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost, šolstvo in šport) priložiti naslednje dokumente:

- potrdilo pristojnega organa države članice EU o reguliranosti poklica in izpolnjevanju pogojev za opravljanje poklica v tej državi (potrdilo o kompetenci v skladu s 13. členom direktive);
- diplomo, spričevalo in druga dokazila o formalni izobrazbi;
- dokazila o vsebini in poteku usposabljanja, v katerih so navedeni trajanje študijskega programa, področja in predmeti, ki jih je kandidat opravil (npr. Priloga k diplomu);
- dokazilo o drugih kvalifikacijah in poklicnih izkušnjah;
- dokazilo o državljanstvu (zadostuje kopija veljavne osebne izkaznice ali potnega lista).

Vsi dokumenti razen dokazila o državljanstvu se praviloma predložijo v overjenem prevodu.

Upravna taksa za vodenje upravnega postopka in izdajo odločbe znaša 70 EUR (za vlogo 35,00 EUR po tarifni številki 7, 2. točka, in za odločbo 35,00 EUR po tarifni številki 7, 5. točka).

Vlogo kandidat skupaj s prilogami in dokazilom o plačani upravni taksi pošlje na naslov:

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Po proučitvi vloge in priloženih dokazil o pridobljeni poklicni kvalifikaciji ter ob upoštevanju nacionalnih predpisov Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport lahko izda:

- odločbo o priznanju kvalifikacije,
- ali začasno odločbo (v primeru dopolnilnega ukrepa),
- ali odločbo o zavrnitvi priznanja kvalifikacije.

Z odločbo o priznanju kvalifikacije se strokovnjaku prizna poklicna kvalifikacija in podeli pravica do opravljanja v odločbi navedenih reguliranih poklicev v vzgoji in izobraževanju. Na razpisih za prosta delovna mesta na področju vzgoje in izobraževanja lahko ti strokovnjaki enakovredno kandidirajo in se zaposlujejo kot kandidati, ki izpolnjujejo z zakonom in drugimi predpisi določene pogoje.

Znanje učnega jezika (slovenskega knjižnega jezika ter italijanskega ali madžarskega jezika na narodno mešanih območjih) se v skladu s predpisi preverja ob prvi zaposlitvi. Dokazovanje znanja učnega jezika ne more biti predmet obravnave v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij.

Če ministrstvo na podlagi primerjave pisne dokumentacije o kandidatovih kvalifikacijah s kvalifikacijami, ki jih za opravljanje določenega reguliranega poklica zahtevajo nacionalni predpisi, ugotovi, da poklicne kvalifikacije ne ustrezajo, lahko od kandidata zahteva, da opravi enega od dopolnilnih ukrepov, in sicer:

- prilagoditveno obdobje
- ali preizkus poklicne usposobljenosti.

V primeru težav pri uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz evropske direktive, se lahko posameznik za pomoč obrne naravnost na slovenski Center SOLVIT, ki deluje na Ministrstvu za gospodarstvo. SOLVIT je sistem neformalnega reševanja problemov, s katerim države članice s skupnimi močmi odpravljajo težave, ki nastanejo zaradi napačne uporabe prava EU v organih javne uprave na področju notranjega trga.

10. POSTOPEK PRIZNAVANJA POKLICNIH KVALIFIKACIJ S PODROČJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V ITALIJI ZA POSAMEZNIKE, KI SO POKLICNO KVALIFIKACIJO PRIDOBILI V SLOVENIJI

V Italiji vodi postopke priznavanja kvalifikacij s področja vzgoje in izobraževanja Ministrstvo za izobraževanje, visoko šolstvo in znanost Republike Italije (Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca).

Poklici, kot so vzgojitelj predšolskih otrok, učitelj v osnovni šoli, učitelj v srednji šoli prve stopnje in učitelj v srednji šoli druge stopnje, spadajo v Italiji med regulirane poklice. V skladu z navedenim lahko torej vsak strokovnjak, ki želi opravljati zgoraj navedene poklice v Italiji in je pridobil celotno poklicno kvalifikacijo v eni izmed držav članic Evropske unije, vložiti zahtevo za priznanje poklicne kvalifikacije.

Priznavanje je omejeno na poklicne profile, za katere obstaja primerljiv poklic v italijanski ureditvi. Če pristojni organ na osnovi pregledane vloge ugotovi, da ujemanje med izvorno poklicno kvalifikacijo in kvalifikacijami, ki so predvidene v italijanski ureditvi, ni popolno, bo zahteval dopolnilne ukrepe (preizkus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje na italijanskih šolah).

Postopek za priznanje kvalifikacij se začne na zahtevo kandidata, ki jo ta vložiti pri ministrstvu. Za poklice s področja vzgoje in izobraževanja je treba vlogi (dostopna na spletni strani http://www.istruzione.it/allegati/2016/Nuova_domanda_Paesi_UE.pdf) priložiti naslednje dokumente:

- dokazilo o državljanstvu (zadostuje kopija veljavne osebne izkaznice ali potnega lista);
- diplomu, spričevalo ter druga dokazila o formalni izobrazbi;
- dokazilo o poklicni kvalifikaciji;
- potrdilo pristojnega organa države članice EU o reguliranosti poklica in izpolnjevanju pogojev za opravljanje poklica v tej državi (o pravnem statusu institucije, ki je potrdilo izdala, o trajanju usposabljanja/izobraževanja, o pravici do poučevanja, ki jo posamezni pridobi z omenjeno listino v državi izvora, seznam predmetov, ki jih lahko poučuje in navedbo stopnje/starostne skupine učencev);
- dokazila o vsebini in poteku usposabljanja, v katerih so navedeni trajanje študijskega programa, področja in predmeti, ki jih je kandidat opravil;
- morebitna potrdila o poklicnih izkušnjah.

Vsi dokumenti se praviloma predložijo v overjeni kopiji in uradnem prevodu (prevod sodnega tolmača v Sloveniji, uradni ali overjen prevod v Italiji).

Stroški postopka znašajo 32 evrov: kolek za 16 evrov na vlogi, ki se ji priloži še drugi kolek za 16 evrov.

Vlogo skupaj s prilogami kandidat pošlje na naslov:

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della ricerca
Dipartimento per il sistema educativo di istruzione e formazione
Direzione generale per gli ordinamenti scolastici e la valutazione
del sistema nazionale di istruzione
Ufficio VIII
Viale Trastevere, n. 76/a – 00153 ROMA

Za priznavanje poklicnih kvalifikacij s področja vzgoje in izobraževanja za namen poučevanja na šolah s slovenskim učnim jezikom je odgovoren Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu (glej poglavje 11).

Po proučitvi vloge in priloženih dokazil o pridobljeni poklicni kvalifikaciji ter ob upoštevanju nacionalnih predpisov Ministrstvo lahko izda:

- odločbo o priznanju kvalifikacije,
- ali začasno odločbo (v primeru dopolnilnega ukrepa),
- ali odločbo o zavrnitvi priznanja kvalifikacije.

Z odločbo o priznanju kvalifikacije se strokovnjaku prizna poklicna kvalifikacija za opravljanje reguliranega poklica oziroma reguliranih poklicev, ki so navedeni v odločbi, s čimer se mu podeli pravica do opravljanja v odločbi navedenih reguliranih poklicev v vzgoji in izobraževanju. Na razpisih lahko ti strokovnjaki enakovredno kandidirajo in se zaposlujejo kot kandidati, ki izpolnjujejo z zakonom in drugimi predpisi določene pogoje.

Če ministrstvo na podlagi primerjave pisne dokumentacije o kandidatovih kvalifikacijah s kvalifikacijami, ki jih za opravljanje določenega reguliranega poklica zahtevajo nacionalni predpisi, ugotovi, da poklicne kvalifikacije ne ustrezajo, lahko od kandidata zahteva, da opravi enega od dopolnilnih ukrepov, in sicer:

- prilagoditveno obdobje
- ali preizkus poklicne usposobljenosti.

V primeru težav pri uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz evropske direktive, se lahko posameznik za pomoč obrne naravnost na SOLVIT, ki deluje pri predsedstvu ministrskega sveta – oddelek za Politike EU (Presidenza del Consiglio dei Ministri - Dipartimento per le Politiche Europee). SOLVIT je sistem neformalnega reševanja problemov, s katerim države članice s skupnimi močmi odpravljajo težave, ki nastanejo zaradi napačne uporabe prava EU v organih javne uprave na področju notranjega trga. Storitve so brezplačne.

CONTENIDO

GLOSARIO DEL COACHING
ANÁLISIS DE SU SIGNIFICADO Y UTILIDAD

1. ¿QUÉ ES EL COACHING?

2. ¿QUÉ ES EL COACHING?

3. ¿QUÉ ES EL COACHING?

4. ¿QUÉ ES EL COACHING?

5. ¿QUÉ ES EL COACHING?

6. ¿QUÉ ES EL COACHING?

7. ¿QUÉ ES EL COACHING?

8. ¿QUÉ ES EL COACHING?

9. ¿QUÉ ES EL COACHING?

10. ¿QUÉ ES EL COACHING?

11. PRIMERI

V nadaljevanju predstavljamo nekaj dodatnih informacij glede treh primerov reguliranih poklicev s področja vzgoje in izobraževanja: vzgojitelja predšolskih otrok, učitelja razrednega pouka in učitelja na sekundarni stopnji.

Za vsak poklic navajamo pogoje, ki jih mora kandidat izpolnjevati za opravljanje poklica v matični državi, ter postopek priznavanja v Italiji za tiste posameznike, ki so poklicno kvalifikacijo pridobili v Sloveniji in bi radi poučevali na šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji, in postopek za priznavanje v Sloveniji za posameznike, ki so poklicno kvalifikacijo pridobili v Italiji. Predmet postopka priznavanja je vedno zgolj v celoti pridobljena poklicna kvalifikacija.

V postopkih priznavanja poklicnih kvalifikacij mora pristojni organ vsak primer obravnavati posamično, na osnovi konkretnega primera in dokazil. Zato ni mogoče definirati splošnih pravil za priznavanje poklicne kvalifikacije zgoraj omenjenih poklicih profilov. Kljub temu smo na osnovi informacij, prejetih od pristojnih organov, skušali orisati nekatere uporabne iztočnice.

Predstavljeni primeri se nanašajo zgolj na mlade diplomante, ki so študij zaključili po bolonjski reformi. Zato v besedilu ne navajamo pogojev, ki se nanašajo na diplome pred t. i. bolonjsko reformo.

VZGOJITELJ PREDŠOLSКИH OTROK

ITALIJA	SLOVENIJA
Izobrazba⁵	Izobrazba
Petletni magistrski študijski program primarne vzgoje (corso di laurea in Scienze della formazione primaria). Število razpisanih mest je omejeno in jih vsako leto posebej določi ministrstvo na osnovi projekcije potreb po učnem kadru.	<ul style="list-style-type: none">visokošolski strokovni študijski program prve stopnje predšolska vzgoja, alimagistrski študijski program druge stopnje: zgodnje učenje, predšolska vzgoja, zgodnje učenje in poučevanje. Vzgojitelj predšolskih otrok je lahko tudi, kdor je končal drug visokošolski študijski program, s katerim je pridobil strokovni naslov profesor ali magister profesor, in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz predšolske vzgoje (študijskega programa za izpopolnjevanje ni treba opravljati tistemu, ki je pridobil srednjo strokovno izobrazbo iz predšolske vzgoje).
Starostna skupina otrok	Starostna skupina otrok
V Italiji vzgojitelj poučuje otroke od 3. do 6. leta starosti.	V Sloveniji vzgojitelj poučuje otroke od 1. do 6. leta starosti.
Pogoji za pridobitev poklicne kvalifikacije	Pogoji za pridobitev poklicne kvalifikacije
Poklicno kvalifikacijo pridobi kandidat neposredno z diplomom.	Ustrezna izobrazba in strokovni izpit.

⁵ V Italiji poteka reforma področja predšolske vzgoje, ki bo na novo določila pogoje za opravljanje dela vzgojitelja predšolskih otrok. Vzpostavljen bo tudi nov namenski študijski program Predšolska vzgoja. Dokler ne začne veljati reforma, za priznavanje poklicne kvalifikacije veljajo navedena določila in postopki.

Organ, pristojen za priznavanje poklicne kvalifikacije⁶	Organ, pristojen za priznavanje poklicne kvalifikacije
Za priznavanje poklicne kvalifikacije za učni kader državnih vrtcev s slovenskim učnim jezikom v Italiji je pristojen Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu.	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ).
Dokumentacija⁷ za imetnike slovenske kvalifikacije	Dokumentacija za imetnike italijanske kvalifikacije
<ul style="list-style-type: none"> • obrazec z vlogo • 2 kolk po 16 evrov (eden nalepljen na vlogi) • kopija osebnega dokumenta; • diploma srednje šole druge stopnje; • overovljena kopija univerzitetne diplome s Haaško apostilo; • overovljena kopija potrdila o strokovnem izpitu s Haaško apostilo; • potrdilo pristojnega ministrstva za šolstvo o pridobljeni poklicni kvalifikaciji za opravljanje reguliranega poklica v Sloveniji s Haaško apostille; • potrdila o vsebini študijskih programov (Priloga k diplomi); • potrdila o poklicnih izkušnjah; • dokazila o znanju slovenskega in italijanskega jezika. 	<ul style="list-style-type: none"> • izpolnjeni obrazec »Vloga za priznanje poklicne kvalifikacije po splošnem sistemu«, dosegljiv na spletni strani MIZŠ; • potrdilo pristojnega organa države izvora kvalifikacije o reguliranosti poklica in izpolnjevanju pogojev za opravljanje poklica v tej državi, se pravi potrdilo o kompetenci ali dokazilo o formalnih kvalifikacijah v skladu s 13. členom direktive 2005/36/ES; • diploma, spričevalo ter druga dokazila o uspešno dokončanem formalnem izobraževanju ali usposabljanju, ki jih izda pristojni organ oziroma izobraževalna ustanova; • dokazila o vsebini in poteku izobraževanja, iz katerih so razvidni trajanje študijskega programa, področja in predmeti, ki jih je kandidat opravil; • dokazilo o državljanstvu (ustrezna je kopija veljavnega osebnega dokumenta); • dokazilo o plačani upravni taksi.
Trajanje postopa in stroški	Trajanje postopa in stroški
Zakonski rok za obravnavo vloge je 60 dni. Razen zgoraj omenjenih kolkov drugih stroškov postopka ni.	Predvideni rok je dva meseca. Rok se lahko zaradi zahtevnosti postopka podaljša, vendar največ za en mesec. Stroški za vodenje upravnega postopka in izdajo odločbe znašajo 70 evrov.

⁶ Navedene informacije se nanašajo na postopek priznavanja poklicne kvalifikacije za poučevanje v vrtcih s slovenskim učnim jezikom oz. v dvojezičnih italijansko-slovenskih vrtcih v Italiji. Postopek priznavanja poklicne kvalifikacije za poučevanje v vrtcih z italijanskim učnim jezikom vodi neposredno ministrstvo za izobraževanje v Rimu. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani pristojnega ministrstva: <http://www.miur.gov.it/titoli-esteri>.

⁷ Originalne listine ali overovljene kopije oz. skladno z italijansko zakonodajo se sprejme tudi izjava na lastno odgovornost (Dichiarazione sostitutiva dell'atto di notorietà). Tuje listine morajo biti opremljene z Apostille.

Odločba/dopolnilni ukrepi za imetnike slovenske kvalifikacije	Odločba/dopolnilni ukrepi za imetnike italijanske kvalifikacije
<p>V primeru diplomantov predšolske vzgoje velja opozoriti na razliko med trajanjem izobraževanja v Italiji in Sloveniji. Zato od slovenskih diplomiranih vzgojiteljev, ki imajo opravljen strokovni izpit v Sloveniji, pristojni italijanski organi navadno zahtevajo dopolnilne ukrepe, ki kompenzirajo razliko v trajanju študijskega programa (v Sloveniji gre za triletni program, v Italiji za petletni magistrski program). Vsebine določijo glede na posamični primer, navadno zajemajo tudi italijansko šolsko zakonodajo in italijanske smernice za predšolsko vzgojo. Kandidat lahko izbira med izpitom ali delovno prakso. Vsebina in/ali trajanje dopolnilnih ukrepov je odvisna tudi od morebitnih poklicnih izkušenj, ki jih kandidat ustrezno dokumentira.</p> <p>Po uspešno opravljenem izpitu ali delovni praksi izda pristojni Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu odločbo o priznavanju poklicne kvalifikacije.</p> <p>Tudi za magistre zgodnjega učenja, predšolske vzgoje ali zgodnjega učenj in poučevanja (2-letni podiplomski program) se navadno zahtevajo dopolnilni ukrepi. Kandidat lahko izbira med izpitom ali delovno prakso. Vsebine izpita navadno zajemajo italijansko šolsko zakonodajo in italijanske smernice za predšolsko vzgojo.</p> <p>V obeh primerih priznavanje velja za poučevanje v vrtcih s slovenskim učnim jezikom oz. v dvojezičnih italijansko-slovenskih vrtcih v Italiji.</p>	<p>V postopku priznavanja poklicne kvalifikacije za opravljanje reguliranega poklica se strokovnjaku prizna enaka poklicna kvalifikacija, kot si jo je pridobil v Italijanski republiki.</p> <p>Na osnovi vložene dokumentacije pristojni organ ugotavlja, ali so pogoji za opravljanje poklica primerljivi s pogoji za opravljanje poklica vzgojitelja v Sloveniji. Če ugotovi znatna odstopanja, se kandidatu lahko predpiše opravljanje enega izmed dopolnilnih ukrepov (prilagoditveno obdobje ali preizkus poklicne usposobljenosti).</p> <p>Z odločbo o priznani poklicni kvalifikaciji se kandidatu podeli pravica do opravljanja v odločbi navedenih reguliranih poklicev v vzgoji in izobraževanju, pri čemer se natančno navede, na katerih delovnih mestih in s katero starostno skupino lahko opravlja vzgojno-izobraževalno delo.</p> <p>Kandidatu s priznano poklicno kvalifikacijo ni treba opravljati strokovnega izpita.</p> <p>Znanje učnega jezika se preverja ob prvi zaposlitvi.</p>
<p>Zaposlitev za nedoločen čas</p> <p>Za zaposlitev za nedoločen čas v državnih vrtcih morajo kandidati poleg diplome opraviti tudi selekcijski postopek (concorso), ki ga vsake tri leta razpiše ministrstvo za izobraževanje na vsedržavni ravni. Priznavanje poklicne kvalifikacije je pogoj za zaposlitev za nedoločen čas. S priznanim nazivom se kandidat lahko prijavi na selekcijski postopek ministrstva.</p> <p>Vzgojitelj sklene pogodbo o zaposlitvi neposredno z ministrstvom, kar mu v nadaljnjem razvoju kariere omogoča tudi spremembo delovnega mesta oz. šole.</p> <p>Brez selekcijskega postopka je mogoče opravljati le nadomeščanja (zaposlitev za določen čas). Pogoje za zaposlitev v slovenskih občinskih vrtcih določa občina.</p>	<p>Zaposlitev za nedoločen čas</p> <p>Prosta delovna mesta objavi posamezni vzgojno-izobraževalni zavod in kandidat sklene delovno razmerje neposredno s šolo/vrtcem. Kandidati s priznano poklicno kvalifikacijo enakovredno kandidirajo na razpisih za prosta delovna mesta in se zaposlujejo kot kandidati, ki izpolnjujejo z nacionalno zakonodajo določene pogoje.</p>

UČITELJ V OSNOVNI ŠOLI (ITA) – PROFESOR RAZREDNEGA POUKA (SLO)

ITALIJA	SLOVENIJA
Izobrazba	Izobrazba
Namenski petletni magistrski študijski program primarne vzgoje (Corso di laurea in Scienze della formazione primaria). Število razpisanih mest je omejeno in jih vsako leto posebej določi ministrstvo na osnovi projekcije potreb po učnem kadru.	Magistrski študijski program druge stopnje poučevanje (smer poučevanje na razredni stopnji) ali razredni pouk. S tem se pridobi v Sloveniji ustrezna izobrazba za poučevanje od prvega do petega razreda v izobraževalnem programu osnovne šole.
Starostna skupina otrok	Starostna skupina otrok
V Italiji učitelj poučuje otroke od 6. do 11. leta starosti (osnovna šola ima 5 razredov).	V Sloveniji učitelj razrednega pouka poučuje otroke od 6. do 11. leta starosti (osnovna šola ima 9 razredov).
Pogoji za pridobitev poklicne kvalifikacije	Pogoji za pridobitev poklicne kvalifikacije
Poklicno kvalifikacijo pridobi kandidat z diplomom.	Ustrezna izobrazba in strokovni izpit.
Organ, pristojen za priznavanje poklicne kvalifikacije⁸	Organ, pristojen za priznavanje poklicne kvalifikacije
Za priznavanje poklicne kvalifikacije za učni kader na šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji je odgovoren Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu.	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ).
Dokumentacija⁹ za imetnike slovenske kvalifikacije	Dokumentacija za imetnike italijanske kvalifikacije
<ul style="list-style-type: none"> • obrazec z vlogo • 2 kolka po 16 evrov (eden nalepljen na vlogi); • kopija osebnega dokumenta; • diploma srednje šole druge stopnje; • overovljena kopija univerzitetne diplome s Haaško apostille; • overovljena kopija potrdila o strokovnem izpitu s Haaško apostille; • potrdilo pristojnega ministrstva za šolstvo o pridobljeni poklicni kvalifikaciji za opravljanje reguliranega poklica v Sloveniji s Haaško apostille; • potrdila o vsebini študijskih programov (priloga k diplomu); • potrdila o poklicnih izkušnjah; • dokazila o znanju slovenskega in italijanskega jezika. 	<ul style="list-style-type: none"> • izpolnjeni obrazec »Vloga za priznanje poklicne kvalifikacije po splošnem sistemu«, dosegljiv na spletni strani MIZŠ; • potrdilo pristojnega organa države izvora kvalifikacije o reguliranosti poklica in izpolnjevanju pogojev za opravljanje poklica v tej državi, se pravi potrdilo o kompetenci ali dokazilo o formalnih kvalifikacijah v skladu s 13. členom direktive 2005/36/ES; • diploma, spričevalo ter druga dokazila o uspešno dokončanem formalnem izobraževanju ali usposabljanju, ki jih izda pristojni organ oziroma izobraževalna ustanova; • dokazila o vsebini in poteku izobraževanja, iz katerih so razvidni trajanje študijskega programa, področja in predmeti, ki jih je kandidat opravil; • dokazilo o državljanstvu (ustrezna je kopija veljavnega osebnega dokumenta); • dokazilo o plačani upravni taksi.

⁸ Navede informacije se nanašajo na postopek priznavanja poklicne kvalifikacije za poučevanje na šolah s slovenskim učnim jezikom oz. dvojezičnih italijansko-slovenskih šolah v Italiji. Postopek priznavanja poklicne kvalifikacije za poučevanje v vrtcih z italijanskim učnim jezikom vodi neposredno ministrstvo za izobraževanje v Rimu. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani pristojnega ministrstva: www.miur.gov.it/titoli-esteri.

⁹ Originali ali overovljene kopije oz. skladno z italijansko zakonodajo se sprejme tudi izjavo pod lastno odgovornostjo (Dichiarazione sostitutiva dell'atto di notorietà). Tuje listine morajo biti opremljene z apostille.

Trajanje postopa in stroški	Trajanje postopa in stroški
<p>Zakonski rok za obravnavo vloge in objavo odločbe je 60 dni. Razen zgoraj omenjenih kolkov drugih stroškov postopka ni.</p>	<p>Predvideni rok je dva meseca. Rok se lahko zaradi zahtevnosti postopka podaljša, vendar največ za en mesec. Stroški za vodenje upravnega postopka in izdajo odločbe znašajo 70 evrov.</p>
Odločba/dopolnilni ukrepi za imetnike slovenske kvalifikacije	Odločba/dopolnilni ukrepi za imetnike italijanske kvalifikacije
<p>Za diplomante razrednega pouka, ki imajo opravljen strokovni izpit v Sloveniji, se navadno zahtevajo dopolnilni ukrepi. Kandidat lahko izbira med izpitom ali delovno prakso. Vsebina in/ali trajanje dopolnilnih ukrepov je odvisna tudi od morebitnih poklicnih izkušenj, ki jih kandidat ustrezno dokumentira. Vsebine izpita navadno zajemajo italijansko šolsko zakonodajo in italijanske učne načrte za osnovno šolo. Po uspešno opravljenem izpitu ali delovni praksi izda pristojni organ odločbo o priznavanju poklicne kvalifikacije. Priznavanje velja za poučevanje na šolah s slovenskim učnim jezikom oz. na dvojezičnih italijansko-slovenskih šolah v Italiji.</p>	<p>V postopku priznavanja poklicne kvalifikacije za opravljanje reguliranega poklica se strokovnjaku prizna enaka poklicna kvalifikacija, kot si jo je pridobil v Italijanski republiki.</p> <p>Na osnovi vložene dokumentacije pristojni organ ugotavlja, ali so pogoji za opravljanje poklica v izvorni državi primerljivi s pogoji za opravljanje poklica v Sloveniji. Če ugotovi znatna odstopanja, se kandidatu lahko predpiše opravljanje enega izmed dopolnilnih ukrepov.</p> <p>Z odločbo o priznani poklicni kvalifikaciji se kandidatu podeli pravica do opravljanja v odločbi navedenih reguliranih poklicev v vzgoji in izobraževanju v Sloveniji, pri čemer se natančno navede, na katerih delovnih mestih lahko opravlja vzgojno-izobraževalno delo. Kandidatu s priznano poklicno kvalifikacijo ni treba opravljati strokovnega izpita.</p> <p>Znanje učnega jezika se preverja ob prvi zaposlitvi.</p>
Zaposlitev za nedoločen čas	Zaposlitev za nedoločen čas v Sloveniji
<p>Za zaposlitev za nedoločen čas v državnih šolah morajo kandidati poleg diplome opraviti tudi selekcijski postopek (concorso), ki ga vsake tri leta razpiše ministrstvo za izobraževanje na vsedržavni ravni. Priznavanje poklicne kvalifikacije je pogoj za zaposlitev za nedoločen čas. S priznanim nazivom se kandidat lahko prijavi na selekcijski postopek ministrstva. Učitelj sklene pogodbo o zaposlitvi neposredno z ministrstvom, kar mu v nadaljnjem razvoju kariere omogoča tudi spremembo delovnega mesta oz. šole. Brez selekcijskega postopka je mogoče opravljati le nadomeščanja (zaposlitev za določen čas).</p>	<p>Prosta delovna mesta objavi posamezni vzgojno-izobraževalni zavod in kandidat sklene delovno razmerje neposredno s šolo. Kandidati s priznano poklicno kvalifikacijo enakovredno kandidirajo na razpisih za prosta delovna mesta in se zaposlujejo kot kandidati, ki izpolnjujejo z nacionalno zakonodajo določene pogoje.</p>

SREDNJA ŠOLA PRVE IN DRUGE STOPNJE (ITA) – UČITELJ V OSNOVNI ŠOLI (od 6. do 9. razreda) ALI SREDNJI ŠOLI (SLO)

Postopek priznavanja poklicne kvalifikacije za poučevanja na višjih stopnjah se zaplete zaradi znatnih razlik v sistemih, zato se posledično poklicne kvalifikacije med državama razlikujejo. Postopki priznavanja poklicne kvalifikacije pa predvidevajo priznavanje zgolj za opravljanje enakovrednega reguliranega poklica. V primeru, da si poklica nista enakovredna, priznavanje ni mogoče. V nadaljevanju predstavljamo dve pomembni razliki med slovenskim in italijanskim sistemom, ki povzročata preglavice v postopkih priznavanja poklicne kvalifikacije na tej stopnji:

1. ustreznost zaključenega študija
2. in strokovni izpit oz. habilitacijski tečaj.

1. **V Italiji** delovna mesta na srednji šoli prve in druge stopnje niso vezana na predmet, ampak na habilitacijska področja (ki združujejo predmete sorodnih ved). To se pravi, da bo moral kandidat v Italiji poučevati več predmetov, kot bi jih sicer lahko v Sloveniji. Npr. magister profesor slovenistike zaseda delovno mesto, ki predvideva poučevanje slovenščine, zgodovine in zemljepisa, oz. na licejih še latinščine in grščine. Habilitacijska področja in pogoji za posamezno področje so določeni na ministrski ravni z dekretom DPR 19/2016. Povezava je na voljo na spletni strani ministrstva <https://www.miur.gov.it/titoli-di-accesso>. V prilogi omenjenega dekreta je na voljo preglednica z vsemi habilitacijskimi področji. Za zaposlitev v šolstvu mora kandidat že med študijem preveriti, ali dosega zadostno število študijskih kreditnih točk iz predmetov, ki so predpisani za poučevanje določenega habilitacijskega področja.

V postopih priznavanja poklicne kvalifikacije, pridobljene v Sloveniji, Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu pregleda vlogo ter na osnovi predmetnika študijskega programa opredeli ustrezno/-a habilitacijsko/-a področje/-a in določi dopolnilne ukrepe. Ker vsako habilitacijsko področje vključuje več sorodnih ved, so dopolnilni ukrepi namenjeni preverjanju znanja za tiste predmete, ki v študijskem predmetniku kandidata niso zastopani v zadostni meri, so pa vključeni v habilitacijsko področje, ki je predmet priznavanja. Kandidat lahko izbira med izpitom ali daljšo delovno prakso.

Po uspešno opravljenem izpitu ali delovni praksi izda pristojni Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu odločbo o priznavanju poklicne kvalifikacije.

Priznavanje velja za poučevanje na šolah s slovenskim učnim jezikom oz. na dvojezičnih italijansko-slovenskih šolah v Italiji.

V Sloveniji pa nasprotno lahko poučujejo samo tisti, ki so zaključili študijski program, ki je namenjen usposabljanju za poučevanje. Poučujejo lahko samo en predmet oz. dva v primeru dvopredmetnega študija. To se pravi, da vsi študijski programi ne usposablajo za učiteljski poklic, zato za določene študijske smeri ob koncu študija ni predvidena možnost poučevanja. V postopku priznavanja poklicne kvalifikacije, pridobljene v Italiji, pristojno ministrstvo preveri, ali ima kandidat izobrazbo, ki v Sloveniji dovoljuje opravljanje učiteljskega poklica, nato po potrebi določi še morebitne dopolnilne ukrepe. V primeru, da kandidat nima izobrazbe ustrezne smeri, v Sloveniji ne more opravljati učiteljskega poklica. Za ugotavljanje, ali je izobrazba, pridobljena v Italiji, ustrezna, jo je treba ovrednotiti v postopku vrednotenja izobraževanja. V tem postopku se opravi primerjava zaključenega izobraževanja s slovenskim izobraževanjem. Postopek vodi center ENIC-NARIC.

2. **V Italiji** so se z zadnjimi zakonskimi spremembami spet spremenile zahteve za pridobitev poklicne kvalifikacije. Univerzitetni habilitacijski tečaji so ukinjeni. Po novem mora kandidat za pridobitev poklicne kvalifikacije pridobiti: 5-letno diplomu, izkazovati, da je med študijem (ali po študiju) pridobil vsaj 24 KT iz predmetov s področja psihologije, pedagogike, antropologije, metodologije in didaktike z IKT, in opraviti selekcijski postopek (concorso), ki ga razpiše ministrstvo za izobraževanje. Kandidati, ki uspešno opravijo selekcijski postopek, imajo pred sabo še preizkusno leto in zaključno preverjanje. Brez poklicne kvalifikacije je mogoče opravljati le nadomeščanja (zaposlitev za določen čas).

V Sloveniji mora kandidat za pridobitev poklicne kvalifikacije izpolniti pogoje v skladu s slovensko zakonodajo: imeti mora ustrezno izobrazbo, obvladati mora slovenski knjižni jezik in opraviti strokovni izpit. Za določena delovna mesta mora imeti poleg ustrezne izobrazbe tudi ustrezna pedagoško-andragoška znanja. V primeru, da teh predmetov ni imel v predmetniku študijskega programa, se lahko vpiše na program izpopolnjevanja (program PAI). Program traja eno akademsko leto, razpišejo ga vsako leto in izvajajo ga akreditirane univerze.

12. VIRI IN UPORABNE POVEZAVE

SLOVENIJA

ENIC-NARIC Slovenija

http://www.mizs.gov.si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/enicnaric_center/

Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK)

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7077>

Regulirani Poklici - Informacije o reguliranih poklicih v RS

<http://www.reguliranipoklici.si/>

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (Besedilo velja za EGP)

http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/Directives/2005-36-EC/SL_CELEX_32005L0036_SL_TXT.pdf

Vloga za priznavanje poklicne kvalifikacije

http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/vpk_vloga_spl_pril1.pdf

Strokovni izpit

http://www.mizs.gov.si/si/storitve/izobrazevanje/strokovni_izpit/

Strokovni izpit za področje vzgoje in izobraževanja

<http://evem.gov.si/info/dovoljenja/poklic/12545/dovoljenje/12573/prikaziDovoljenje/>

Pravilnik o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV6698>

Pripravištv

<http://www.mizs.gov.si/si/storitve/izobrazevanje/pripravnistvo/>

Pravilnik o pripravištvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV6697>

ITALIJA

ENIC-NARIC Italia

<https://www.enic-naric.net/italy.aspx>

Cimea - Centro Informazioni Mobilità Equivalenze Accademiche

<http://www.cimea.it/>

Riconoscimento delle qualifiche professionali - Procedure amministrative e documenti richiesti

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/recognition-of-professional-qualifications/index_it.htm

Riconoscimento delle qualifiche

<http://www.lavoro.gov.it/temi-e-priorita/ammortizzatori-sociali/focus-on/riconoscimento-delle-qualifiche/Pagine/default.aspx>

Riconoscimento professione docente

<http://www.miur.gov.it/riconoscimento-professione-docente>

Attestazione qualifica professionale di docente

<http://www.miur.gov.it/attestazione-qualifica-professionale-di-docente>

Riconoscimento professione

<http://www.istruzione.it/archivio/web/istruzione/riconoscimento-professione-docente.1.html>

